

Patronat	2
Editorial President	3
Introducció	4
Seguretat viària	
per a les persones	6
a la xarxa viària	9
al vehicle	12
Educació i formació	14
Medi ambient	18
Economia i infraestructures	20
Mobilitat dels usuaris	22
Organització	24

Juan Antonio Samaranch
President d'Honor

Sebastià Salvadó
President

Vocals

Enric Cucurella

Josep Manuel Basáñez

Lluís Bassat

Jaume Tomás Sabaté

Josep Miquel Abad

Joan Jordi Bergós
Josep Mateu Negre
Joan Torras Carol
Alfons Perona Gómez

Secretari no-Patró
Director General del RACC
Coordinador Tècnic
Secretari Executiu

La Fundació RACC ha actuat des de la seva creació l'any 1994 com a altaveu de les demandes dels socis del RACC en tots aquells temes vinculats a la seva mobilitat diària. I precisament en aquesta necessària retroalimentació, la mobilitat de les persones ha esdevingut un dels objectius permanents de treball i investigació de la Fundació RACC.

La Fundació RACC, en la línia dels clubs automobilístics europeus, i tal com hem assenyalat en les darreres editorials de la revista RACC, és conscient que el principal repte que afronta la societat actual en termes de mobilitat és la reducció del nombre d'accidents. I és per això, que hem de dedicar tots els nostres esforços a millorar els aspectes que determinen la seguretat viària: les infraestructures, les persones i l'automòbil.

Només amb un pla global i un alt nivell d'exigència en tots els sectors implicats es podrà arribar als zero morts a les carreteres, l'únic objectiu èticament acceptable. I això requereix l'adopció d'un contracte social entre conductors, administracions públiques, projectors d'infraestructures, fabricants i dissenyadors de vehicles. Amb aquest desig de cooperació conjunta, la Fundació RACC està present en tots els organismes internacionals que més tenen a dir en temes de mobilitat, trànsit i turisme; i treballa, alhora, en la defensa d'un ús intel·ligent de l'automòbil, ja que sabem que l'automòbil és un element convenient i necessari per a una mobilitat racional.

Una racionalitat que també s'ha imposat a través del coneixement teòric de la mobilitat i de les aplicacions pràctiques recollides en els més de 40 estudis que els tècnics de la Fundació RACC han portat a terme en aquests anys, amb l'objectiu de reordenar d'una forma lògica i útil per a la ciutadania el trànsit de moltes localitats espanyoles. Aquests coneixements se sumen als aportats per la secció Via Directa de la revista RACC Club, on els socis denuncien les mancances que han observat en la xarxa viària.

El nou Programa d'Educació per la Mobilitat també ha estat un dels reptes assolits per la Fundació durant l'any 2003. Ha renascut amb continguts renovats i adaptats als nous temps tecnològics, sense oblidar la seva voluntat de servei al professorat i a tots els nens i nenes: els conductors del futur. Un esperit de "fer pedagogia" sobre temes de seguretat viària que hem pogut transmetre per tot Espanya gràcies als Dia RACC, un espai de coneixement per a les famílies i els socis del RACC.

L'important ressò mediàtic de totes aquestes activitats i el reconeixement del rigor del seus estudis i accions, ha permès que la Fundació RACC esdevingui referent en temes de mobilitat i li ha permès posar a disposició de les autoritats competents els seus resultats per afavorir mesures eficaces de prevenció. Aquesta és la missió encoratjadora de la Fundació RACC: fer de corretja de transmissió entre les autoritats i l'opinió pública. I aquest és el prisma sota el qual continuarem treballant en el futur, per millorar la mobilitat de les persones i la seguretat viària.

Sebastià Salvadó
President

■ Quan falta ben poc per celebrar el desè aniversari de la seva creació, la Fundació RACC segueix treballant per **donar resposta a les demandes dels socis en temes de mobilitat**. Les qüestions plantejades pels gairebé un milió socis del RACC són la matèria primera amb què la Fundació desenvolupa noves línies de treball, com ara l'elaboració de programes i jornades de formació viària, la realització d'estudis sobre aspectes de seguretat o la col·laboració amb diferents administracions.

■ Tot aquest treball ha situat la Fundació com un dels principals referents en qüestions de mobilitat, una posició privilegiada que li permet **exercir la seva influència** per introduir millores concretes en la mobilitat de les persones. I el que és més important de tot, contribuir a la reducció dràstica del nombre de víctimes en la carretera, segurament una fita molt difícil d'aconseguir, però del tot irrenunciable.

■ Una prioritat en l'agenda dels **clubs d'automobilistes europeus** que s'ha d'assolir a través de la **Fórmula Zero**, que parteix del fet que tot i acceptar que un nombre determinat d'accidents de trànsit és inevitable, del que es tracta és de posar èmfasi en la necessitat de pal·liar les conseqüències d'aquests accidents, amb la finalitat que els sinistres no siguin mortals o irreversibles per al fràgil cos humà.

■ Després de superar un període de consolidació, desenvolupat en paral·lel a l'important creixement del RACC, la Fundació durant els anys 2002 i 2003 no ha estalviat esforços per expandir les seves activitats per tot Espanya. En aquesta edició de la Memòria ja apareixen els primers fruits d'aquesta renovada filosofia, articulada a l'entorn de dos aspectes principals:

- **Augmentar les activitats per tot Espanya.** Aquestes accions inclouen convenis amb ajuntaments, presentacions d'estudis regionals i jornades de formació viària.

- **Evolucionar qualitativament.** L'experiència dels tècnics de la Fundació i la constant evolució en el món de la mobilitat obliga a actualitzar i renovar contínuament els instruments i continguts de les activitats que es duen a terme. Per exemple, la Fundació ha intensificat les seves accions sobre aspectes mediambientals i ha presentat un nou Programa d'Educació per la Mobilitat, amb nous continguts, major presència dels elements multimèdia i una presentació més atractiva per als escolars: els conductors del futur.

■ En paral·lel, la Fundació segueix confiant en els instruments que tan bons resultats han ofert des de la seva creació. Per exemple el programa Via Directa, que recull les reclamacions i suggeriments dels socis sobre mobilitat, o l'aposta per la

Investigació i Recerca (I+D) per oferir les solucions més adequades per aconseguir una mobilitat segura i sostenible. La Fundació també segueix apostant per l'educació i formació a totes les edats com a millor mètode per fomentar actituds responsables i respectuoses amb l'entorn i la resta de conductors i vianants.

■ La combinació entre la contínua innovació i l'eficàcia dels instruments amb què treballa permet que la Fundació RACC afronti amb garanties renovades els seus reptes de futur:

- **Fomentar el debat i la reflexió sobre temes de mobilitat**, amb la reducció de la sinistralitat viària com a principal objectiu, d'acord amb el programa Fórmula Zero creat pels clubs d'automobilistes europeus sota el suport de la Federació Internacional de l'Automòbil (FIA) i inspirat en l'èxitós Visió Zero, implantat per les autoritats de trànsit de Suècia.

- **Potenciar les actuacions educatives i d'investigació** en temes de mobilitat i seguretat viària.

- Coordinar, com a membre de la Federació Internacional de l'Automobilisme (FIA) i l'Aliança Internacional de Turisme (AIT), les estratègies aplicades a Espanya amb les iniciatives europees, a partir de la presència i participació en els grups de treball i investigació d'aquests organismes internacionals.

Reduir la sinistralitat viària d'acord amb el programa Fórmula Zero és un dels objectius principals de la Fundació RACC

- **Realitzar noves campanyes d'informació als usuaris** sobre temes mediambientals i de seguretat viària, a partir dels resultats de les enquestes i informes, i amb la col·laboració de les administracions.

- **Conscienciar els automobilistes i vianants de la necessitat d'una mobilitat racional i sostenible**, tot fent un ús complementari del vehicle privat i els transports públics.

Les dades

- L'any 2002, 621.500 persones van obtenir algun tipus de permís de conducció, amb aquests la xifra total de conductors a Espanya va arribar als 21.967.507 (63,04% homes i 36,96% dones).
- Els diferents cossos de seguretat públics van tramitar 2.131.262 denúncies per infraccions de trànsit l'any 2002, una xifra que suposa un augment de 26.238 denúncies respecte del 2001.
- Segons dades de la DGT, un 24,9% dels accidents mortals registrats es produeixen per distraccions del conductor; un 20,3%, per velocitat inadequada; i un 13,9%, per maniobres antireglementàries.

L'opinió de la Fundació RACC

- Tot i que la majoria de població coneix la importància de dispositius de seguretat com el cinturó o el casc per minimitzar les conseqüències d'un accident, cal seguir recordant l'obligació del seu ús. Cal incidir especialment en l'ús del cinturó de seguretat en els seients posteriors i del casc per part dels acompanyants.
- Aprofitant els canvis introduïts pel nou Reglament General de Circulació, cal insistir en la importància d'utilitzar sistemes de retenció infantil homologats i recordar-ne el correcte ús.
- Cal promoure un estil de conducció més tranquil i respectuós amb la resta d'usuaris, mantenint la concentració al voltant i evitant distraccions perilloses (parlar per telèfon mòbil, encendre una cigarreta o manipular la ràdio).
- Els clubs d'automobilistes, representants de centenars de milers de conductors a tot Espanya, i les administracions han de fomentar el contacte mutu amb l'objectiu de reduir al màxim la sinistralitat a les carreteres i desenvolupar normatives adaptades a les necessitats actuals.

Cal continuar incidint en la importància de l'ús correcte del cinturó de seguretat per minimitzar les conseqüències d'un accident de trànsit, sobretot en els seients posteriors i per part dels nens i nenes

Les actuacions de la Fundació RACC

- La VII Enquesta sobre qüestions de seguretat viària de la Fundació RACC va analitzar **l'ús del cinturó entre els conductors de l'Estat**. Uns 2.500.000 conductors (el 13,83% del total) van reconèixer que no utilitzaven aquest element bàsic de seguretat. Els resultats de l'enquesta es van presentar, amb dades de les corresponents comunitats, a les Illes Balears, Andalusia, Galícia i les comunitats de Madrid i València.
- Coincidint amb la presentació de l'Enquesta sobre el cinturó de seguretat, la Fundació RACC va elaborar el fullet *Porta'l sempre cordat. Sempre segur*, amb informació clara i precisa sobre l'ús del cinturó.
- La Fundació RACC ha col·laborat amb l'Ajuntament de Barcelona en el programa *Porta'l cordat. Et pot salvar la vida*, una **intensa campanya informativa destinada a recordar l'obligatorietat de cordar-se el cinturó** en qualsevol circumstància.
- El RACC va participar en un **estudi elaborat per 14 clubs automobilístics europeus que va demostrar que l'ús del casc pot reduir les morts d'usuaris de motocicletes** i ciclomotors en un terç i evitar dues de cada tres lesions cerebrals.

Les campanyes informatives com la portada a terme per la Fundació RACC amb el lema "Porta'l sempre cordat. Et pot salvar la vida" han de ser una pràctica habitual en la nostra societat

- L'Ajuntament de Palma de Mallorca va desenvolupar, en col·laboració amb la Fundació RACC, **la campanya *Tranqui.com*, destinada a reduir la sinistralitat entre els joves conductors** de motos i ciclomotors. Juntament amb una intensificació dels controls a les zones d'oci dels joves, també es va realitzar una campanya de premsa i es van analitzar els punts negres de la circulació.
- Un estudi de la Fundació RACC **sobre l'ús del telèfon mòbil** al cotxe va demostrar que 3.355.000 conductors de tot l'Estat utilitzen el mòbil mentre condueixen, tot i que un 70% d'ells reconeixen que pot provocar situacions perilloses.
- La VIII Enquesta de Mobilitat i Seguretat Viària de la Fundació RACC **va analitzar les actituds de conductors i vianants a les vies urbanes**. Més

Estudi de l'eficàcia del cinturó de seguretat en accidents urbans

Ajuntament de Barcelona

RACC Fundació

CONDUCTORS HABITUALS						
		Tipus de mòbils dels que l'usen al volant				
	Tenen mòbil	L'usen al volant	Mòbil normal	Mòbil mans lliures	Mòbil gestionat des del volant	Mòbil activat per veu
Total conductors habituals	86,6 %	36,9 %	82,8 %	15,3 %	0,9 %	1 %
Homes	84,2 %	81,3 %	80,7 %	17,9 %	0,7 %	0,7 %
Dones	90,7 %	30,1 %	86,0 %	11,3 %	1,2 %	1,5 %
Fins a 29 anys	97,2 %	50,1 %	84,4 %	11,3 %	1,7 %	2,5 %
De 30 a 64 anys	86,0 %	35,2 %	80,8 %	18,1 %	0,7 %	0,5 %
De 65 o més anys	68,9 %	11,5 %	93,1 %	6,9 %	0 %	0 %

FONT: FUNDACIÓ RACC

Més de 3 milions i mig de conductors espanyols van reconèixer en una Enquesta realitzada per la Fundació RACC que utilitzen el mòbil mentre condueixen, tot i que un 70% d'ells admet que pot provocar situacions de perill

de 1.900.000 conductors van reconèixer que no respecten els límits de velocitat i més de 7.000.000 de vianants van reconèixer que travessen les vies urbanes per llocs incorrectes. Arran dels resultats de l'enquesta, la Fundació va editar un nou fullet amb consells per fer més segura la mobilitat de vianants i conductors a les ciutats.

Pacte entre conductors i vianants

- La Fundació RACC col·labora activament en l'organització del **Fòrum Barcelona de Seguretat Viària**, que l'any 2003 va celebrar la seva desena edició. La Fundació va presidir la taula dedicada a la seguretat dels vianants i va lliurar el Premi Barcelona de Seguretat Viària Memorial M. Àngels Jiménez.
- Les II Jornades de Seguretat Viària** a les Ciutats, celebrades a Múrcia, **van analitzar el comportament de conductors i vianants des d'un punt de vista psicològic**. Entre d'altres aspectes, es va debatre sobre els factors que comporten una conducció agressiva o sobre el paper de la formació per reduir el pes del factor humà en els accidents.

La Fundació RACC va editar el nou fullet amb consells de circulació per a vianants i conductors

Seguretat Viària *A la xarxa viària*

Les dades

- L'any 2002 van perdre la vida a les carreteres de la Unió Europea 38.726 persones, una reducció del 30,9% respecte a l'any 1991 (56.027 víctimes mortals). L'objectiu de la Unió Europea, expressat en el Llibre Blanc del Transport, és reduir el nombre de víctimes en un 50% abans de mitjan 2010.
- A Espanya, l'any 2002 es van registrar 5.347 víctimes mortals a causa d'un accident de trànsit, 170 menys que el 2001. D'aquestes víctimes, 4.435 van perdre la vida a la carretera i 912, en zones urbanes.
- En total, l'any 2002 es van produir a Espanya 98.433 accidents amb víctimes (morts i/o ferits), 1.960 menys que el 2001. El nombre d'accidents amb víctimes a les carreteres va ser de 44.871 (612 menys), mentre que a les zones urbanes ser de 53.562 (1.348 menys).
- A la carretera, la majoria de víctimes mortals es van produir per xocs frontals o frontolaterals. En zones urbanes, la majoria corresponen a atropellaments de vianants.

L'objectiu de la Unió Europea és reduir un 50% el nombre de víctimes en accidents de trànsit abans de mitjan 2010

L'opinió de la Fundació RACC

- Els accidents de trànsit són una de les primeres causes de mort a l'Estat espanyol. Cal substituir l'actual permissivitat en aquesta qüestió per un veritable interès de tota la societat per tal de reduir la sinistralitat a les carreteres.
- Cal detectar els punts negres de les carreteres, estudiar les causes de l'elevada accidentalitat i actuar amb rapidesa, aplicant millores tecnològiques. Sovint mesures de baix cost, com ara la millora de la senyalització, poden donar molts bons resultats pel que fa a la reducció de sinistralitat.
- La senyalització és un dels principals aspectes que cal millorar de la xarxa viària espanyola. La correcta instal·lació d'un senyal respon a quatre factors bàsics: visibilitat, llegibilitat, comprensió i credibilitat. La Fundació aposta per simplificar la senyalització i retirar els senyals obsolets.
- Cal aconseguir la unificació dels criteris que defineixen l'elaboració d'estudis i les estadístiques referents a accidentalitat als països de la Unió Europea. El treball realitzat per programes com EuroNCAP o EuroRAP és un bon punt de partida.

Les actuacions de la Fundació RACC

■ L'Àrea Tècnica de la Fundació ha portat a terme un **estudi *in situ* sobre els passos de vianants** a les ciutats de Palma de Mallorca, Sevilla, Múrcia i A Coruña, a partir d'una nova proposta de senyalització: eliminar les bandes transversals en els passos regulats per semàfors, que quedarien delimitats per dues bandes longitudinals, i establir l'obligatorietat d'instal·lar senyals verticals en els passos sense semàfor. Aquesta proposta es va aplicar en alguns carrers de Barcelona i Palma de Mallorca amb bons resultats de cara a la seguretat de la ciutadania.

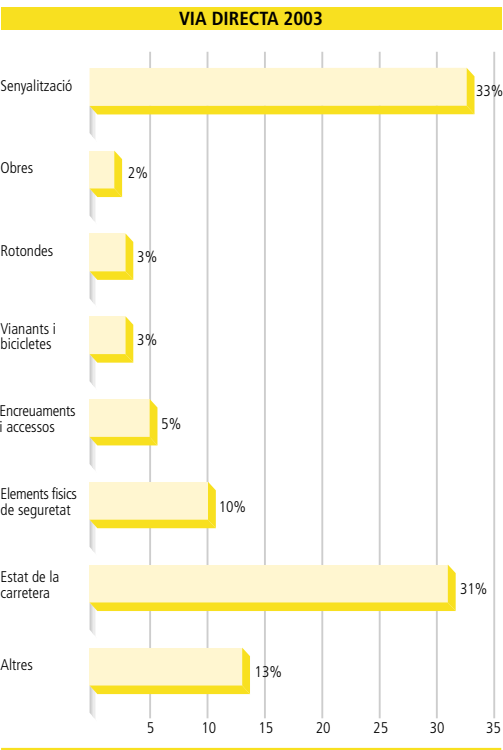
■ **La mobilitat dels municipis** de diferents localitats d'Espanya ha estat analitzada pels tècnics de la Fundació, que han plantejat punts concrets de millora per a conductors i vianants. Més de 40 estudis ja s'han realitzat per tot Espanya.

■ L'Àrea Tècnica de la Fundació RACC ha analitzat *in situ* les queixes enviades pels socis mitjançant la **secció Via Directa de la revista del Club**. El diagnòstic tècnic s'eleva a les administracions corresponents amb l'objectiu de trobar solucions als problemes presentats. La majoria de queixes es refereixen a l'estat de la via i a la senyalització, dos conceptes que l'any 2003 van acumular el 64% dels problemes. Respecte a anys anteriors,

destaca l'augment de problemes relacionats amb la bicicleta i els elements físics de seguretat. En els dos últims anys també s'observa una expansió territorial quant a la localització dels problemes.

■ L'opinió del socis és, sovint, el punt de partida per a la realització d'estudis més amplis sobre l'estat actual de les diferents vies i serveis. Les dades d'aquests informes permeten als tècnics de la Fundació proposar solucions als problemes detectats:

- Estudi sobre els **aparcaments de les estacions de ferrocarrils de rodalia** de l'àrea metropolitana de Barcelona. Va assenyalar que un 45% dels aparcaments es troben gairebé col·lapsats en hora punta i va denunciar la dificultat d'accés de persones de mobilitat reduïda.

Un 33% de les queixes i els suggeriments dels socis del RACC a través de Via Directe es refereixen a la senyalització

- **Estudi sobre la C-31** (autovia de Castelldefels), que va assenyalar les deficiències de manteniment d'aquesta via i la manca de homogeneïtat en els límits de velocitat amb relació a l'estat d'aquesta infraestructura. La Fundació va proposar la millora del manteniment, la senyalització i els accessos, i l'adequació del límit de velocitat.

- **Estudi sobre l'accessibilitat als hospitals de Girona i Tarragona**. S'hi posaven de manifest els problemes de senyalització, incompatibles amb un accés ràpid a aquests serveis mèdics.

- **Estudi sobre les retencions de trànsit a Madrid** i les seves conseqüències a nivell mediambiental conclou que les emissions de diòxid de carboni augmenten gairebé un 80% per vehicle com a resultat dels embussos de trànsit.

- **Estudi sobre la N-II**, entre Palafolls i La Jonquera, un tram d'elevada densitat de trànsit. L'informe va posar en evidència la necessitat de millorar el ferm i la senyalització.

■ La Fundació RACC va realitzar una **Enquesta sobre l'ús dels túnels a Espanya**, on els usuaris entrevistats van destacar els defectes principals d'aquestes infraestructures. El 67% dels enquestats van considerar que circular per un túnel és més perillós que circular per carretera oberta.

■ Coincidint amb la presentació de l'enquesta sobre els túnels, la Fundació va publicar **el fullet Seguretat als túnels**, que presenta les principals normes de comportament dins dels túnels, tant en situacions habituals de trànsit com en cas de circulació densa o d'accident.

■ La Fundació RACC participa en el **projecte d'investigació** per a la millora de la seguretat de la xarxa viària i la reducció de la sinistralitat, efectuant una anàlisi i diagnòsi **dels trams de concentració d'accidents (TCA)**.

■ La Fundació RACC **participa en diversos grups de treball** destinats a analitzar aspectes de mobilitat: GT 31 (realització d'un catàleg general sobre la xarxa viària catalana), GT 32 (redacció d'un manual de senyalització), GT 33 (grup d'anàlisi de travessies i rotondes), GT 35 (infraestructures i normativa), GT 36 (definició de criteris per a fer estudis de mobilitat) o grup T&T (senyalització territorial).

Les dades

- A finals de 2002, el parc d'automòbils espanyol era de 25.065.732 vehicles. Gairebé el 70% del parc de vehicles correspon a turismes; un 15,2%, a camions i furgonetes; un 7,6%, a ciclomotors, i un 5,6%, a motocicletes.
- Des del 1993, el nombre de vehicles que circulen per les carreteres de l'Estat ha augmentat un 29%, passant de gairebé 18 milions a gairebé 27 milions.
- A Espanya hi ha 616 turismes per cada 1.000 habitants, més del doble de la xifra registrada vint anys enrere (1982: 296 turismes/1.000 habitants).
- A principis del 2003, el 45% del total del parc mòbil espanyol tenia una antiguitat de 10 anys o superior. Els vehicles d'entre 11 i 15 anys d'antiguitat registren, segons dades de la DGT, una major participació en accidents amb víctimes.
- L'any 2002 es van matricular 1.769.857 vehicles, un 5,65% menys que el 2001. Per tipus de vehicle, el sector dels turismes va patir el descens més important, amb un 6% menys de matriculacions.

La seguretat de les persones, ja sigui com a vianants o conductors, és la principal prioritat de la Fundació RACC

L'opinió de la Fundació RACC

- Els fabricants de vehicles han aconseguit millorar els resultats en les proves de xoc, incorporant de sèrie elements de seguretat activa i passiva de gran importància. El pròxim repte és millorar els elements de seguretat que afecten vianants i ciclistes.
- Cal seguir investigant sobre nous elements de seguretat en els vehicles, amb l'objectiu de reduir al màxim les conseqüències de l'errada humana.

El programa europeu EuroNCAP sotmet els cotxes més venuts del mercat a exigents proves de xoc per determinar-ne el grau de seguretat

Les actuacions de la Fundació RACC

- La Fundació RACC, com a membre de la Federació Internacional de l'Automòbil (FIA), forma part del Programa Europeu de Valoració de Cotxes Nous (EuroNCAP), que realitza estrictes proves de seguretat a vehicles de diferents segments del mercat. Les dades d'aquestes proves es posen a disposició dels fabricants de cotxes, que en els últims anys han millorat significativament els seus resultats en els test. Des de l'any 1999 fins a finals de 2003 es van realitzar dotze fases d'EuroNCAP, que van detectar un punt negre comú en tots els models: la protecció als vianants.

- La Fundació RACC va realitzar, en col·laboració amb l'empresa Jané, fabricant de sistemes de retenció infantil, **un estudi sobre l'ús de dispositius de seguretat infantil als vehicles a les localitats de Madrid, València i Barcelona**. L'informe va revelar que el percentatge de nens de 0 a 6 anys que viatjaven de forma incorrecta era d'un 29% a Madrid, un 40% a Barcelona i un 84% a València.
- La Fundació RACC ha tornat a reeditar **el fullet Nens segurs al cotxe**, que ofereix consells sobre com transportar els més petits en un vehicle amb les majors garanties de seguretat possibles, atorgant espai i importància a la nova normativa europea sobre els dispositius de seguretat infantil.
- Mitjançant la seva presència en diverses entitats i organismes internacionals, la Fundació RACC dóna **suport a la investigació sobre accidents** per aconseguir unes normes de seguretat d'abast mundial i aplicables per tots els fabricants de cotxes i tots els usuaris.

L'estudi elaborat pel RACC amb l'empresa Jané posa en evidència que molts nens i nenes de 0 a 6 anys viatgen de forma incorrecta dins del cotxe o sense sistemes de retenció infantil

Les dades

- Un 46,6% dels vianants que van morir en zona urbana l'any 2002 tenien més de 64 anys. La franja d'edat amb més mortalitat en zona urbana correspon a la de més grans de 74 anys.
- Un estudi de l'Àrea d'Assegurances del RACC va demostrar que gairebé un 60% dels conductors d'entre 18 i 24 anys pateixen algun accident de trànsit. A més, constata la relació directa entre augment de l'experiència i descens de la sinistralitat.
- Des de la seva creació, durant el curs 1994-1995, el Programa d'Educació Viària del RACC ha arribat a 120.000 nens i nenes.

L'opinió de la Fundació RACC

- L'educació viària ha de començar en l'àmbit familiar, amb un bon comportament dels pares dins el vehicle (ús del cinturó, respecte de les normes i respecte a la resta de conductors).
- Cal desenvolupar cursos de reciclatge per a tots els conductors, especialment els que incompleixen de forma reiterada les normes bàsiques de circulació.
- La Fundació aposta per una educació viària que inclogui, a més del coneixement de les normes de trànsit, la difusió de valors cívics basats en el respecte a l'entorn natural, a la resta de ciutadans i a nosaltres mateixos.
- El nou Programa d'Educació per la Mobilitat de la Fundació proposa introduir l'educació viària al programa escolar des d'una visió interdisciplinària i transversal.
- Cal promoure la formació de professionals que, amb una visió global, puguin analitzar, planificar i gestionar la mobilitat.

Més de 10.000 nens i nenes acompanyats de les seves famílies han participat durant el 2003 en els Dia RACC, una jornada per aprendre valors i coneixements de seguretat viària a través del joc

Les actuacions de la Fundació RACC

- El curs 2003-2004, la Fundació RACC ha estrenat un nou Programa d'Educació per la Mobilitat, amb una nova imatge, més presència de les noves tecnologies i continguts renovats, on han guanyat pes els temes mediambientals. L'objectiu de la Fundació és portar aquest programa, dirigit a alumnes de 8 a 12 anys, a escoles de tot l'Estat.
- Durant el curs 2002-2003 van participar en el Programa d'Educació Viària de la Fundació RACC, més d'11.100 nens i nenes d'educació infantil, cicles inicial, mitjà i superior de primària.

Formació per tot arreu

- A començaments de 2002, la Fundació RACC va signar un conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de Lleida que preveia l'aplicació del Programa d'Educació Viària en els centres escolars que van sol·licitar-lo. En total, gairebé 800 nens i nenes van beneficiar-se d'aquest acord.
- El Programa d'Educació Viària de la Fundació RACC també s'ha portat a escoles d'Andorra

Des de la seva creació, el curs 1994-1995, més de 120.000 nens i nenes han participat en el Programa d'Educació per la Mobilitat

en col·laboració amb el Govern d'Andorra i l'Automòbil Club d'Andorra.

- L'Àrea d'Educació de la Fundació va portar el Programa d'Educació Viària a una desena de centres de la Comunitat d'Aragó, amb la participació de gairebé 900 alumnes d'educació infantil i primer cicle de primària d'escoles de Saragossa, Osca i Terol.
- L'any 2002, la Fundació RACC va aplicar el Programa d'Educació Viària a les comarques del Baix Penedès i el Garraf amb la col·laboració d'Autopistes de Catalunya (AUCAT). Se'n van beneficiar 2.000 alumnes de 26 centres escolars.
- En col·laboració amb l'Ajuntament de Madrid, la Fundació RACC va organitzar una jornada d'educació viària per a grups de nens i nenes, que van presentar els seus treballs a la sala de plens del mateix Ajuntament de Madrid.

Per a les escoles

- Ciutats com **Madrid, València, Múrcia, Elx o Castelló han celebrat el Dia RACC**, organitzat per la Fundació i amb una participació total de més de 10.000 persones. Aquesta jornada, de caràcter festiu, pretén que els nens i nenes aprenguin conceptes bàsics de seguretat viària mitjançant jocs i activitats diverses.
- En el marc de la Setmana de la Mobilitat de Madrid i amb motiu del Dia Europeu sense Cotxes 2003, el RACC va organitzar unes **jornades d'educació viària destinades a tota la família**. El RACC també va celebrar el Dia sense Cotxes amb actes especials a Múrcia, amb la participació de 2.000 persones, i Terrassa, amb 500 participants.
- En col·laboració amb Autopistes de Catalunya (AUCAT), la Fundació RACC va elaborar **el conte En Miru descobreix la ciutat**, que presenta de forma clara i divertida el comportament adequat a l'hora de circular per la ciutat.
- La Fundació RACC forma part del **Consell de Coordinació Pedagògica de l'Institut Municipal d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona** i col·labora en la subcomissió de formació de trànsit del Pla de Seguretat Viària.

- L'any 2003 es va realitzar **la sisena edició del Postgrau de Planificació i Gestió de la Mobilitat**, organitzat per la Fundació Politècnica de Catalunya (UPC) i l'Institut d'Educació Contínua (UPF). Amb una trentena d'alumnes per curs, l'objectiu del postgrau és formar professionals amb capacitat per analitzar, planificar i gestionar la mobilitat, des d'una visió global i multidisciplinària. La Fundació també disposa d'un programa de beques per assistir al postgrau.
- La Fundació va realitzar una donació de **dues beques a la Universitat Pompeu Fabra** per a treballs d'economia relacionats amb els sectors d'assegurances, infraestructures de transport i mobilitat en general.

La Fundació RACC treballa en temes d'educació viària des d'una òptica global: comença a l'escola, continua a l'autoescola i culmina en els cursos de conducció segura

- Dins de la Càtedra RACC, la Fundació i l'Escola de Prevenció i Seguretat Integral (EPSI) van organitzar unes **jornades per explicar les principals novetats de la Llei de seguretat viària** que va entrar en vigor a inicis de 2002.
- La Fundació RACC va **signar un conveni de col·laboració durant el 2003 amb la Universitat de València, mitjançant l'Institut de Trànsit i Seguretat Viària (INTRAS)**, per a la realització d'estudis i intercanvis d'experiències sobre seguretat viària.
- Una de les iniciatives desenvolupades amb l'INTRAS és el **projecte europeu Advanced**, que treballa en el disseny de cursos per a conductors novells amb l'objectiu de perfeccionar les seves reaccions davant el trànsit. Aquest curs ha estat aprovat per la UE i podria ser obligatori a tots els països membres.
- Les innovacions tecnològiques al món de l'automoció, la interacció persona-vehicle o la nova Llei de seguretat viària van ser alguns dels temes tractats al **curs Innovacions en la Mobilitat**, organitzat per la Fundació RACC a Girona, per celebrar els 50.000 socis del Club en aquestes comarques.

Sebastià Salvadó, president de la Fundació RACC, va inaugurar el Curs sobre Innovacions en la Mobilitat que va organitzar la Fundació a la Fontana d'Or de la localitat de Girona

Els infants, juntament amb les persones grans, són els vianants més desprotegits enfront el trànsit

Les dades

- Espanya supera el llindar del vehicle per família, amb una mitjana nacional propera als 600 vehicles per cada 1.000 habitants, segons l'Anuari Fungesma del Medi Ambient a Espanya (2002)
- Més del 30% de l'energia final de la Unió Europea és consumida pel transport.
- Només un 0,9% de la població inclou els problemes relacionats amb el medi ambient com una de les tres principals preocupacions del país, segons dades del Centre d'Investigacions Sociològiques, de gener de 2003.
- Un estudi portat a terme pel RACC a Madrid el 2002 va concloure que les emissions de diòxid de carboni augmenten gairebé un 80% per vehicle cada matí com a conseqüència dels embussos de trànsit.
- El 2% dels combustibles venuts a Europa l'any 2005 hauran de ser verds, és a dir, obtinguts a partir de matèries primeres agrícoles.
- La majoria de fabricants de vehicles aposten per l'hidrogen com a energia del futur. Molts d'ells asseguren que començaran a fabricar vehicles híbrids (motors de combustió i elèctric) en sèrie a mitjà termini.

Les Enquestes de la Fundació RACC, entre altres qüestions, ponderen també l'antiguitat de l'actual parc d'automòbils a Espanya, un instrument de coneixement de la salut mediambiental del país

L'opinió de la Fundació RACC

- La Fundació RACC és pionera en la defensa d'una mobilitat sostenible, que garanteixi la lliure mobilitat sense maltractar el medi ambient. Per aconseguir aquest objectiu cal una implicació d'administracions, fabricants i usuaris.
- Les administracions tenen la responsabilitat de gestionar un transport públic de més qualitat i unes infraestructures més racionals, adaptades al veritable ús que en fan els ciutadans.
- Els fabricants de vehicles han de seguir apostant per la investigació amb l'objectiu de reduir les emissions contaminants i complir l'estricta normativa exigida per la Unió Europea. A mitjà termini, cal iniciar la producció en sèrie de vehicles propulsats per energies alternatives al petroli.
- Els usuaris han de col·laborar en el respecte al medi ambient mitjançant actuacions tan senzilles com adequar la conducció a les condicions de la via o realitzar un manteniment correcte del vehicle.

ANTIGUITAT DEL PARC D'AUTOMÒBILS A ESPANYA

Percentatges	Menys d'1 any	D'1 a 3 anys	Més de 3 anys
Andalusia	8,9	24,0	67,1
Illes Balears	8,6	30,9	60,5
Catalunya	11,7	25,2	63,1
Centre Nord	7,1	21,8	71,1
Centre Sud	10,0	18,2	71,8
Com. Valenciana	12,5	24,8	62,7
Com. Aut. de Madrid	11,3	26,0	62,7
Zona Nord	7,7	19,3	73,0
Espanya	10,0	23,5	66,5

FONT: VI ENQUESTA FUNDACIÓ RACC

Les actuacions de la Fundació RACC

- Cada any, la Fundació RACC organitza el **seminari Automòbil i Medi Ambient a Madrid**. En els dos últims anys, aquesta jornada ha tractat els aspectes de la situació del transport i el medi ambient a la Unió Europea, l'impacte ambiental dels vehicles, el paper del transport públic o la congestió i la contaminació.
- La Fundació RACC, conjuntament amb la Fundación para la Investigación y el Desarrollo Ambiental (FIDA), han promogut l'**exposició Ciudad Viva**, que s'ha pogut veure de forma itinerant a diferents municipis de la comunitat de Madrid.

- La Fundació RACC també ha aportat la seva experiència per a la conciliació del **respecte al medi ambient i l'ús de l'automòbil en diverses jornades i seminaris**, com en la jornada "Bones pràctiques ambientals en les ciutats del segle XXI" que va tenir lloc a A Coruña, organitzat per Gas Natural, o en la "Conferència europea sobre gestió energètica en l'Administració local" que va tenir lloc a Sevilla.
- La Fundació RACC va col·laborar en una conferència sobre mobilitat i medi ambient urbà celebrada en el marc de la **Setmana de la Mobilitat Segura i Sostenible** de Barcelona. Durant la conferència es va remarcar la necessitat de millorar les infraestructures, incrementar la participació del transport públic en la mobilitat urbana i metropolitana, i aplicar les telecomunicacions a l'automòbil per informar de recorreguts òptims, congestions i opcions alternatives.
- **Automóvil y Medio Ambiente és el títol d'un llibre** editat per la Fundació RACC, que analitza el model de transport a Espanya, l'impacte ambiental dels automòbils i les propostes per avançar cap a un model de mobilitat més respectuós amb el medi ambient.

El llibre "Automóvil y Medio Ambiente", de la Fundació RACC descriu el model actual de transport i les possibles solucions per a un futur respectuós amb el medi ambient

Les dades

- L'any 2002, la xarxa viària de l'Estat estava formada per 164.139 quilòmetres de carreteres, dels quals 2.386 corresponien a autopistes de peatge, 7.350 a autovies i autopistes gratuïtes i 1.668 a vies de doble calçada.
- Durant l'any 2002 es van fabricar a Espanya 2.855.239 vehicles, un 81,5% dels quals es van destinar a l'exportació. Segons dades de la Asociación Española de Fabricantes de Automóviles y Camiones (ANFAC), el sector de la indústria de l'automoció va facturar 39.843 milions d'euros i va donar feina, de forma directa, a 72.529 treballadors.
- A començaments de 2003, el Ministeri de Fomento va iniciar la substitució de la denominació d'autopistes i autovies de la Xarxa de Carreteres de l'Estat.

L'opinió de la Fundació RACC

- Com recull el Llibre Blanc del Transport de la Unió Europea, les inversions en infraestructures han d'estar en consonància amb la contribució de la ciutadania en l'economia nacional i amb la proporció d'impostos recaptats en concepte de mobilitat.
- Cal revisar els equipaments de seguretat de les infraestructures viàries (túnel, rotondes), amb l'objectiu de millorar la seguretat i reduir la pèrdua de vides humanes en cas d'accident.
- Cal que els equips d'assistència de les diverses administracions treballin de forma coordinada per tal d'oferir el servei més ràpid i eficaç als ciutadans en cas d'accident. Els minuts següents a l'accident resulten molt importants per salvar vides.
- Les administracions han de destinar una part important de la inversió en infraestructures al manteniment de la xarxa viària. El mal estat de la via concentra pràcticament un terç de les queixes enviades pels socis a Via Directa.

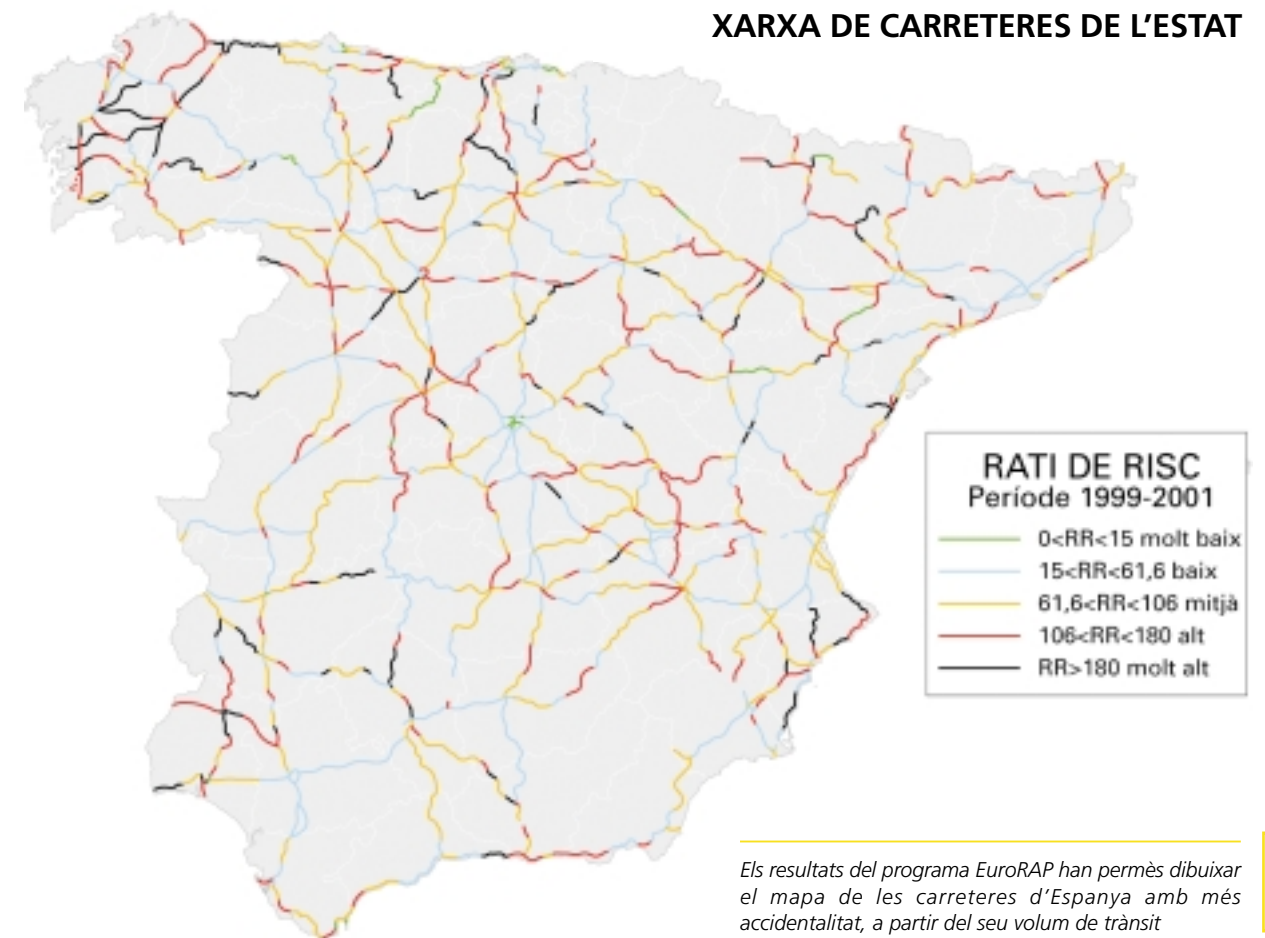
El programa EuroTest ha analitzat la seguretat de 56 túnels europeus, set d'ells de l'Estat espanyol

Les actuacions de la Fundació RACC

- La Fundació RACC participa en el programa **EuroRAP**, que avalua la qualitat de la xarxa viària bàsica de diversos països europeus, mitjançant criteris unificats i relacionant l'accidentalitat i el volum de trànsit. A finals de 2003 es van presentar els resultats de l'anàlisi de 1.182 trams de la Xarxa d'Interès General de l'Estat, que participava per primera vegada en el programa EuroRAP.

- La Fundació també participa, juntament amb altres clubs d'automobilistes europeus, en el **programa EuroTest, que analitza diferents elements de la xarxa viària europea**. Els anys 2002 i 2003 EuroTest va presentar dos estudis sobre la seguretat a 56 túnels europeus, set d'ells de l'Estat espanyol.
- El RACC ha donat el seu punt de vista en **conferències sobre la fiscalitat recaptada a través de l'automoció** i la seva plasmació en la creació de noves infraestructures.

XARXA DE CARRETERES DE L'ESTAT

Els resultats del programa EuroRAP han permès dibuixar el mapa de les carreteres d'Espanya amb més accidentalitat, a partir del seu volum de trànsit

Les dades

- L'any 2002, 387.618 milions de viatgers per quilòmetre van circular per la xarxa espanyola de carreteres.
- El nombre d'usuaris d'autobusos urbans i metro va ser de 2.625 milions (1.693 milions en autobús i 932 milions en metro).
- Segons l'enquesta Mobilitat de les Persones Residents a Espanya 2001 (MOVILIA), als municipis espanyols de més de 500.000 habitants l'ús mitjà del transport públic en dies laborables és d'un 23% i del cotxe privat, d'un 35%. En els municipis de menys de 500.000 habitants, recorren al cotxe privat un 55% de les persones.

L'opinió de la Fundació RACC

- Els vianants han de recuperar el seu espai a les ciutats, mitjançant el desenvolupament d'una xarxa de transport públic de qualitat, que suposi una veritable alternativa a l'ús del vehicle privat. Mesures com els aparcaments d'intercanvi (de vehicle particular a transport públic) o la integració tarifària dels transports públics poden ajudar a descongestionar de trànsit els centres urbans.
- Cal que conductors i vianants comprenguin les diferents tipologies de carrers i la funció que compleixen en l'ordenació de la mobilitat urbana: carrers *per passar* i carrers *per estar*.
- Cal que els ciutadans comprenguin que arran del desenvolupament urbanístic de les ciutats l'espai s'ha convertit en un bé escàs. Aquest fet justifica un preu de l'aparcament en superfície més elevat que l'aparcament fora de calçada. Per la seva banda, les administracions han de vetllar per evitar l'abús en el preu dels aparcaments.
- El transport col·lectiu ha de ser una alternativa clara i ha de tenir una accesibilitat universal.

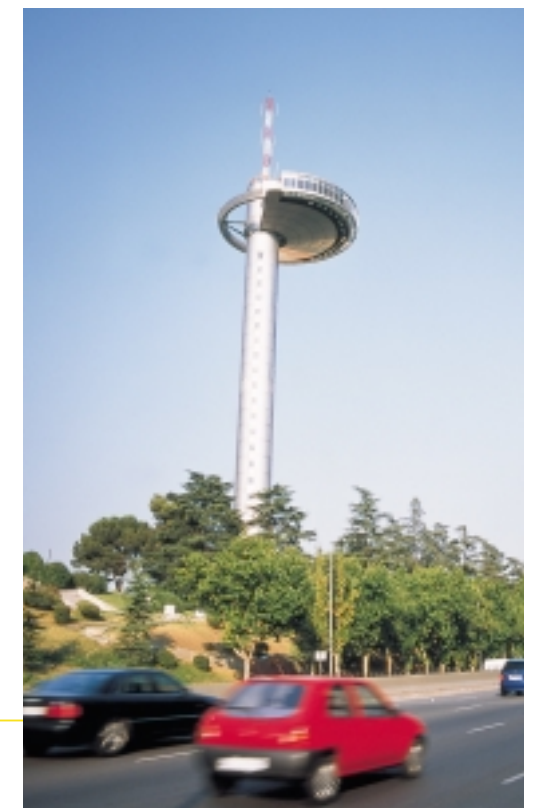
Construir una xarxa amb diferents tipologies de carrers integrats racionalment dins de la mobilitat urbana és un element indispensable per garantir la mobilitat de totes les persones

Les actuacions de la Fundació RACC

- La Fundació RACC ha estat present als **principals esdeveniments** relacionats amb el món de la mobilitat, tant a nivell estatal com internacional. Per exemple, el "II Congrés de Polítiques Europees de Trànsit", organitzat a Barcelona pel Servei Català de Trànsit de la Generalitat de Catalunya, la jornada "Mobilitat a les Ciutats del segle XXI", de Bilbao, organitzada per l'Ajuntament de la ciutat i el Real Automóvil Club Vasco Navarro i el *5th American Congress*. "Per un futur segur" organitzat per la Federació Internacional de l'Automòbil (FIA) i l'Aliança Internacional de Turisme (AIT) realitzat a la ciutat nord-americana d'Orlando.
- La Fundació RACC també va participar **amb una ponència al Congrés dels Diputats per glossar la feina portada a terme pel RACC**, com a club d'automobilistes integrat dins de la Federació Internacional de l'Automòbil (FIA), en aspectes de seguretat viària.

La integració tarifària del transport públic o els aparcaments d'intercanvi són mesures necessàries per ajudar a descongestionar el centre de les ciutats

- La Fundació promou i participa en diversos pactes per a la **mobilitat en l'àmbit municipal**. Aquests acords permeten fer un pas endavant en la voluntat de recerca de noves formes de col·laboració, cooperació i corresponsabilitat entre els gestors institucionals, privats i usuaris.
- La Fundació RACC **col·labora amb la Fundació *Design for all Foundation*** (Disseny per a tothom), que treballa amb l'objectiu que els nous productes i serveis siguin accessibles a tots els usuaris, independentment de la seva edat, gènere, capacitats i bagatge cultural.

Comitè permanent

- Sebastià Salvadó
President
- Josep Mateu Negre
Director General del RACC
- Agustí Milà Canals
Director de Marketing i Comunicació Corporativa del RACC
- Joan Torras Carol
Coordinador Tècnic
- Alfons Perona Gómez
Secretari Executiu
- Josep M. Miret Antolí
Director de Comunicació del RACC

Fundació RACC

- Meritxell Dolcet Erta – Responsable de Projectes, Estudis i Marketing
- Núria Ubach Guàrdia – Secretaria
- Abel De Juan Rocher – Responsable zona
- Marta Rius Peña – Assistent Projectes
- Marta Bach Arús – Comunicació, Premsa i Publicacions

Col·laboradors Fundació RACC

- Josep M. Aragay Barbany
- Francesc Bonet Pedrol
- Esperanza Hernández Pascual
- Manuel Ludevid Anglada
- Antoni Lladó Gomà-Camps
- Isabel Maestre Cotrina
- Pere Sauret Manén